

אשית עצות בנפשי

שיחות זמנים

ממורינו דאש

הישיבה שליט"א

ע"ו
שנה ב'

פרשת תולדות

תשפ"ה

ליל שישי
פרשת וירא תשפ"ה

חיזוקים קצרים שנאמרו
לאחר שיעור הדף גמרא

מסיפורי מעשיות שבת
קודש פרשת וירא בצל
דאש הישיבה שליט"א

לשמיעת השיעורים
קול ברסלב: 1212-444-9191

– פנימי –

יוצא לאור על ידי תלמידי היכל הקודש
בני ברק יצ"ו

להערות והארות: ushiseb@gmail.com

ליל שישי פרשת וירא תשפ"ה

להמשיך לשבת בפתח האוהל

התורה הקדושה אומרת השבוע וירא אליו ד' באלוני ממרא והוא יושב פתח האוהל כחום היום, יש מכתב מאוד מחזק מר' נתן על ענין זה, ר' נתן כותב לבנו [עלים לתרופה מכתב ל"ב]: אני לא יכול להתאפק מעוצם אהבתך, ואכתוב לך מעט ממה שאמרתי בשבת קודש העבר, על הפסוק והוא יושב פתח האהל כחום היום, יושב הוא לשון המתנה ועכבה זמן רב, כמו שכתוב ותשבו בקדש ימים רבים, והכוונה שאי אפשר לאדם שיתגלה אליו ד', לזכות לבחינת וירא אליו ד', רק אם הוא יושב וממתין ומתעכב אצל פתח אהל הקדושה זמן, ואף שבזמן הזה עובר עליו מה שעובר, ויש חום היום, חמימות היום שהוא כלל התאוות, כוערים בקרבו הרבה, אעפ"כ הוא אינו מניח את מקומו חס ושלום, רק יושב וממתין ומתעכב אצל הפתח ימים וזמנים רבים, בבחינת והוא יושב פתח האהל כחום היום והבן היטב, עכדה"ק, ר' נתן אומר לנו, שלפעמים יהודי חושב לעצמו, הייתי בטוח שאני כבר אצא מהתאוות המשוגעות האלו, מה אני עושה כאן, התאוות ממשיכים לבעור בי כחום היום, היהודי צריך לדעת שהוא חייב להמשיך בפתח האהל, הוא מאוד רוצה להיכנס לשערי קדושה, להיות שמור, להיות טהור, להיות יהודי פשוט, הוא רוצה להתפלל וללמוד ולא לכעוס ולהיות שמח, לא מכניסים אותו בשערי הקדושה, אבל הוא לא מרים ידיו, הוא ממשיך לשבת.

לא להתייאש – להמשיך להתפלל

איך ממשיכים לשבת בפתח הקדושה, מבקשים, רבש"ע אני רוצה להיות ירא שמים, אני רוצה עיניים שמורות בקדושה, אני רוצה מחשבות שמורות, אני רוצה להיות בשמחה, אני לא רוצה להסיח את דעתי ממך רבש"ע, ואני רוצה רק אותך, ואני לא רוצה לחשוב מדברים אחרים, כשיהודי ממשיך לשבת בפתח האהל כחום היום, זה לא רק שלא מכניסים אותו, אלא בוער בו חום היום, כל התאוות הרעות, בסוף הוא בוודאי יזכה ל'וירא אליו השם', הקב"ה יתגלה אליו, ר' נתן מביא לנו את ההתחזקות מרבינו הקדוש, שיהודי לא יתייאש, שיהודי לא ירים את ידיו, ושלא יעזוב את רצונותיו.

הנסיגות של אברהם אבינו

יש לנו השבוע את פרשת העקידה, ויש קושיא עצומה, הרי נסיונות קשים ומרים עברו על אברהם אבינו, ניסו אותו בזה שהמון שנים לא היו לו ילדים, וניסו אותו בזה שאמרו לעזוב את הכל וללכת מביתו ומארצו, וניסו אותו בזה שהכניסו אותו להיכנס לכבשן האש, נסיונות אמיתיים שהוא עמד בהם בעוז, וזה שונה לגמרי מהנסיון האחרון של עקידת יצחק, כי בכל הנסיונות אברהם אבינו באמת עבר את מה שעבר, הוא עזב את הכל ויצא מהבית שלו, לא ידע לאן ללכת אבל הלך, ובכל מקום שהלך רק צעקו עליו וכיזו אותו ולא עזב את האמונה, והוא באמת נכנס לתוך אש בוערת, אבל בנסיון עקידת יצחק הוא

שאנחנו רוצים להיות טוב, וזה מה שרבינו מלמד אותנו, ומרוב רחמנותו של רבינו אלינו, הוא אומר לנו, שלא משנה מה הבן אדם עשה, אין כזה דבר 'אויש', תעשה שוב עקידת יצחק, תיקח על עצמך מחדש קבלה טובה, שאתה רוצה להיות טוב, ולא משנה מה יהיה למעשה, כעת תרצה, הרצון הוא דבר כל כך חזק, והיצר הרע תמיד מזלזל בזה, ואומר, מה זה כבר רצון, אין כלום מלרצות, זה לא נכון, אני אמשך לרצות, ואמשך לבקש מהקב"ה שאני לא רוצה לכעוס.

להתרומם שוב ושוב – זה חסיד ברסלב

יש סיפור שמוהרא"ש סיפר, ואני מרגיש שכל החיות שיש לי זה מהסיפור הזה, שלפני מלחמת העולם הראשונה, הגיעו קבוצה של בחורים מפולין לציון של רבינו, ופרצה המלחמה, ולא יכלו לחזור לביתם, ולא היה להם איפה להיות, ונשארו בקלויז, אי אפשר בכלל לתאר את העניות והדחקות שהיה אז, והשמש של הקלויז רצה שיהיה סדר בקלויז, הוא רצה שכשהוא מגיע בבוקר, יראה שהכל מסודר, והספרים על מקומם, אבל הוא הגיע בבוקר, וראה מה הבחורים עוללו שם כל הלילה, והוא צעק עליהם, וגירש אותם, לא להתאכסן שם וכו', והציון של רבינו היה אז חדרון קטן, כמו שרואים בתמונות של התיקון הכללי, רואים שם את ר' אלתר טעפליקער עומד שם, ושם היו שומעים, מה שכל אחד דיבר בעת ההתבודדות, וכל יום היו שומעים את השמש מתבודד ואומר, רבש"ע מה אני רוצה מהבחורים, מה הם אשמים, למה אני כועס עליהם, נכון שאני רוצה שהקלויז יהיה יפה, אבל למה אני חייב לצעוק עליהם, והוא כל כך בכה שם, והבחורים היו בטוחים שהוא כבר לא יצעק, אבל הוא המשיך לצעוק, ושוב המשיך להתבודד, ומוהרא"ש היה מסיים, 'זה חסיד ברסלב אמיתי'.

לא באמת שחט את בנו, הוא היה רק מוכן מצידו לעשות את רצון השם, והוא רצה לשחוט את בנו כי הקב"ה אמר לו, אבל הוא לא באמת ביצע את זה בסוף, ומהעקידת יצחק עושים את העסק הכי גדול, בראש השנה אנחנו לוקחים את השופר, אילו של יצחק, ובזכות זה יוצאים זכאי בדין, וכולם שואלים את השאלה הזאת, איך כל המצב עושים דווקא מהנסיון שבסוף לא יצא לפרועל, כי בסוף לא שחט את בנו, למה דווקא מזה עושים כזה עסק גדול, וזה מה שאנחנו מזכירים בכל יום ויום.

העיקר זה הרצון לעבודת השם

רק הענין הוא, שאברהם אבינו רצה לעשות רצון השם, ומזה אנחנו עושים את העסק הגדול, ובכל ראש השנה מזכירים את זה, שלאברהם אבינו היה רצון לעבודת השם, וכפי שאנחנו אומרים כל יום את הפסוק שכתוב בפרשה זו, אשר יאמר היום בהר ד' יראה, ורש"י כותב על זה אשר יאמר היום, שיאמרו לימי הדורות עליו, בהר זה יראה הקב"ה לעמו, היום הכוונה לימים העתידיים, בכל הדורות הבאים יקראו את המקרא הזה, וד' יראה עקידה זו לסלוח לישראל בכל שנה ולהצילם מן הפורעניות. ואף שאברהם אבינו באמת נכנס בתוך האש, מכל מקום העסק עושים מעקידת יצחק, כי זו הנקודה האמיתית של היהודי, לרצות לעשות טוב, ובכל הדורות הבאים ילמדו מזה שהעיקר הוא לרצות לעשות טוב, ולא מסתכלים על מה שיצא למעשה, כי למעשה יכול להיות שאנחנו ניפול שוב לתאוות השפילות, ולמעשה שוב ניפול לכעס, אבל נישאר ברצון ובכיסופין, וזה יהודי, הוא רוצה ושואף ושוב רוצה להיות טוב, וממשיך לרצות ירא שמים, ומה עם למעשה? נו, גם אברהם אבינו לא שחט למעשה, ועל זה אנחנו עושים עסק גדול.

וזה חיזוק גדול בעבורינו, וזה מה שמכפר על עונותינו, כי הקב"ה רואה

הקב"ה רואה כל רצון טוב

חסיד ברסלב לא נבהל מהנפילות וממשיך לרצות ולצעוק אל ד', וממשיך לשבת בפתח האהל כחום היום, ודופק שוב ושוב בדלת ומבקש: רבש"ע אני לא רוצה לכעוס, אני לא רוצה לכעוס, אני רוצה להיות בשמחה, אני לא רוצה להיות בעצבות ובמרה שחורה, אני רוצה ללמוד ולהתפלל, בזוהר הקדוש כתוב [בפרשת תרומה] 'לית רעותא טבא דאתאביד, אין רצון טוב שנאבד, אנחנו לא זוכרים את הר'צונות הטובים שלנו, אנחנו רק זוכרים את הנפילות שלנו, ואת הכשלונות שלנו, אבל הקב"ה זוכר כל רצון טוב שלנו, כל פעם שהאדם רצה וכסף להיות טוב, אצל הקב"ה לא נאבד כלום, ובספרים אמרו, עוד יותר מזה, הרי כל פעולה שהאדם עושה, זה לא הוא, זה הכל מהקב"ה, כי הבן אדם לא יכול להזיז אף אבר בלי הקב"ה, והשכר שאדם מקבל זה רק על הרצונות, בן אדם רוצה להיות טוב.

הקב"ה אוהב יהודי שמתגבר שוב ושוב

רבינו אמר פעם לר' נתן, הקב"ה אוהב יהודי מטוגן [א געפרעגלטער אידן], יהודי שמנסים אותו שוב ושוב, ודוחים אותו שוב ושוב, הוא מרגיש שמחרימים אותו, לא מדברים איתו, זרקו אותו מצד הקדושה, ואף אחד לא צריך אותו, אבל הוא מחליט שהוא מצידו לא הולך להתרחק מהקב"ה, ולא בורח מהתפילין, וחוזר כל יום לבית הכנסת ללבוש את התפילין, התנא האלוקי ר' שמעון מגלה לבנו ר' אלעזר בתיקוני זוהר [תיקון מ"ז], שבשעה שיהודי לובש תפילין, הקב"ה מכריז לכל החיות הקודש, והאופנים והשרפים והמלאכים: תנו כבוד לאיש זה שמניח תפילין, וזה לא משנה מי היהודי הזה ואיך הוא מניח את התפילין.

אני מבקש מהקב"ה שיתן לי זמן שאוכל להמשיך לכתוב קצת פירוש על הזוהר, פעם כתבתי קצת כל שבוע, אני מאוד רוצה לכתוב, כדי לתת קצת טעימה לאנשי שלומינו להרגיש את המתקנות שיש בזוהר הקדוש, איך מישהו יודע איזה יין לקנות, מוציאים טעימות וכך הוא יודע, ויש הרבה אנשים שחושבים שהזוהר הקדוש לא קשור אליהם, ולכן זה טוב לכתוב קצת, אבל חייבים זמן לזה... למשל את הקטע הזה בזוהר, לצערי מפרשים בצורה מעוותת, כי הם כותבים שם מי שמניח תפילין 'בכוונה', וזה לא נכון, כי בזוהר לא כתוב בכוונה, אלא כל יהודי שמניח תפילין, כל המלאכים והפמליא של מעלה, עסוקים איתו, כמו שהנשיא נוסע, שיירה שלמה נוסעת איתו, לא בודקים אם יש רמזור וכו', כל הכבישים נסגרים שהוא יוכל לעבור, אותו דבר זה כשיהודי מגיע לבית הכנסת ומניח תפילין, וגם אם זה לא 'בכוונה', הפירושים על הזוהר הם פירושים מאוד יפים, אבל לפעמים מילה אחת מרחיקה אותנו, אתן לכם עוד דוגמא, בזוהר הקדוש כתוב, כשיהודי שב בתשובה הקב"ה לוקח אותו בחזרה, ואז מגיעים המפרשים וכותבים, כשיהודי עושה תשובה 'באמת', הקב"ה לוקח אותו בחזרה, מה היה צריך להוסיף את המילה, הרי בזוהר לא כתוב באמת, למה סתם להקשות ולהרחיק את האנשים, הלוואי שהקב"ה יתן לי זמן לזה, אני לא יודע איך מכניסים את זה.

להתחיל מחדש כל שנה עם התלמידים

התחלנו זמן חדש, ואני יושב עם הבחורים כל היום, ואני צריך להתחיל את הכל מחדש, כי יש הרבה בחורים חדשים, והם עוד לא יודעים את הסיפור של הבעל שם טוב הקדוש כשהיה ילד וכו', אחד הדברים הקשים שיש למלמדים, שאחרי שהוא מצליח לנהל את הכיתה, והילדים מתבגרים, והשנה מסתיימת, ואז נכנסת

מתקנות הזוהר לדור שלנו

שלא רוצים אותו ולא מסתכלים עליו בשמים

ואם אתה מרגיש שלא מכניסים אותך בהיכל של רבינו, ועשית כל כך הרבה קבלות ולא הצלחת כלום, אתה צריך לדעת שאחרי כל קבלה מנסים את האדם מן השמים, רבינו מגלה לנו את זה, וחבל שלא לומדים את דברי רבינו בימי הנערות, וכולם נשברים לגמרי, יש המון דרשות בענייני קבלות, אבל לא מלמדים את הדיבורים הפשוטים של רבינו, ואם היו מלמדים את זה, היו מצליחים למנוע הרבה משברים, וכך הם דברי רבינו בליקוטי מוהר"ן [חלק ב' סימן מ"ח]: כשאדם נכנס בעבודת השם, אזי הדרך, שמראין לו התרחקות, ונדמה לו שמרחיקין אותו מלמעלה, אם תיקח על עצמך קבלה בעבודת השם, אתה תרגיש ואתה תראה שלא רוצים אותך בשמים, יהיה לך ראיות והוכחות על כך, רבינו ממשיך ואומר שזו לא עבודה של כמה ימים, אלא אומר רבינו: צריך התחזקות גדולה מאוד מאוד לבלי לפול בדעתו ח"ו, כשרואה שעוברים כמה וכמה ימים ושנים, והוא מתייגע ביגיעות גדולות בשביל עבודת השם, ועדיין הוא רחוק מאוד, ולא התחיל כלל להיכנס לשערי הקדושה... וכל מה שהוא רוצה לעשות בעבודת השם איזה דבר שבקדושה אין מניחין אותו, ונדמה לו כאילו אין השם יתברך מסתכל עליו כלל. עד כדי כך, האדם מנסה שנים להיכנס לשערי הקדושה ולא מצליח, יש לנו כזה רבי רחמן, הוא ממש ראה ברוח הקודש את מצבי, רבינו ממשיך אחרי זה ואומר, שאם מישהו היה אומר לו את דברי החיזוק האלו בתחילת עבודתו, היה מזדרז יותר בעבודת השם.

להמשיך להתחזק

ועל דברים אלו אמר רבינו לר' נתן שהקב"ה אוהב יהודי מטוגן, הוא מגיע

כיתה חדשה, והוא צריך להתחיל את העבודה מהתחלה, וללמד את הילדים דרך ארץ, כשהרבי מדבר לא מדברים וכו', ומלמדים אותם להגיד אומרת הגמרא 'הקדושה', ולהתחיל שוב ללמד אותם כל דבר קטן כגדול, וגם בישיבה התחלתי שוב הכל מחדש, וצריך זמן לכתוב את הזוהר, אבל תסתכלו ותראו, כמה הקב"ה מחכה לתפילין שלנו.

אף אחד לא יכול להרחיק אותנו מרבינו

העיקר לא להיבהל מאף אחד, לזכור שהקב"ה רוצה אותנו, ואם מישהו אומר לך שלא צריכים אותך, אל תיבהל ממנו, וגם אם מישהו כברסלב אומר לך: לא צריכים אותך כברסלב, מי הוא בכלל להגיד, האם רבינו מינה אותו לגבאי של ברסלב, תגיד לעצמך, גם אני גבאי, גבאי שני ואני אומר שכן צריכים אותי כברסלב, בסיפור שסיפרנו מקודם על השמש באומאן, סיפר מוהרא"ש שכשהשמש זרק את הבחורים מהבית מדרש, הם הלכו לישון במקווה טהרה, הגיע מישהו מחשובי חסידי ברסלב, וצעק עליהם: אתם לא תצאו מהגיהנום, אתם לא תוכלו להיכנס להיכלו של רבינו בגן עדן, והבחורים היו קצת חוצפנים, פולנים... וענו לו: מה אתה אומר? האם קיבלת את המינוי להיות שומר הפתח של הגיהנום והגן עדן? צריך לדעת שלא עונים למישהו מבוגר, וזה נשמע כמו חוצפה, אבל מוהרא"ש מאוד הפליא את תשובתם, הם ענו כל כך לעניין, כי אם אתה רוצה לגרש את הבחור וחושב שזה לא מתאים לישון במקווה, אז תשלח אותו, אל תגיד לו שהוא לא יכנס לרבינו, אל תייאש אותו מכל העולמות ומרבינו, אסור לענות למישהו שסך הכל התכוון לטובה כי זה באמת לא מתאים לישון שם, אבל לא אומרים שרבינו לא צריך אותך.

כשיהודי רוצה להיות טוב – הוא מרגיש

יש בזה מחלוקת בגמרא [כתובות יז]. מה אומרים על כלה, בית שמאי אומרים 'כלה כמות שהיא', יש להגיד את האמת, אם היא חיגרת או סומא, לא אומרים כלה נאה וחסודה, אבל בית הלל סוברים שתמיד אומרים כלה נאה וחסודה, והשאלה היא, מה תעזור שיגידו לו ככה, הרי הוא יודע שהיא חיגרת והיא סומא, אני לא זוכר אם ראיתי את התירוץ ממוהרא"ש, אבל זה בטוח שזה יוצא מהדיבורים של מוהרא"ש אחרי שלומדים הרבה אשר בנחל, הראש חושב את המחשבות והדיבורים של מוהרא"ש כבר אי אפשר לחשוב אחרת, בית הלל מלמדים אותנו דרך חיים, תגיד מילים טובות, תמיד, גם כשיש מום, ברגע שמישהו שומע מילה טובה, זה משנה לו את המצב רוח, הוא נהיה בשמחה, גם אם הוא יודע מה יש לו בבית, תדברו יפה לילדים, כמו שהמלאכים דיברו עם אברהם, שלום בית מאוד חשוב אצל הקב"ה, אם יש לך להעיר משהו לילדים הנשואים, תספר את זה להקב"ה, כמוכן גם את הדברים הטובים תספר להקב"ה, ותן לו שבח והודאה, אבל גם לילדים שלך, תגיד להם הרבה דברים טובים, המילים האלו מסייעים להם לבנות את הבית, ככה עשה אהרן הכהן, הוא הלך לבעל ואמר כמה האשה מרוצה איתו וכן להיפך.

הפצה = כמו מכולת שמוכרים שם כל יום את המצרכים הבסיסים

כבר דיברנו מהנושא הזה, אבל נדבר שוב ושוב, כי אלו דברים מאוד חשובים לחיי היום יום, דיברתי עם ר' נתן המפיץ הגדול, ושאלתי אותו איך אפשר לחזק את המפיצים, זה קשה להם להפיץ שוב ושוב את אותם דיבורי חיזוק, הוא עונה לי, למה מישהו שיש לו מאפיה, או מכולת, לא קם בבוקר ואומר לעצמו, מה יש לי לפתוח את החנות היום, יש לי את אותו חלב ואותו לחם כמו אתמול, אין לי שום דבר חדש

הביתה ורואה שאשתו כעוסת עליו וצועקת עליו ומבזה אותו, והוא לא יודע, מה פשעי ומה חטאתי, מה עשיתי, למה היא עושה לי את זה, וגם העסק והביזנס מביא לו רק בזיונות, הוא לא יודע מה לעשות, אבל היהודי מתחזק, ולא נשבר, ועל זה אומר ר' נתן והוא יושב פתח האהל כחום היום, הדיבורים האלו היו של ר' נתן בסעודה שלישית, דיבורים של התחזקות, בן אדם יושב בדלת ולא מצליח להיכנס, אפילו שיש נסיונות קשים ומרים, כחום היום, אבל הוא ממשיך לשבת בדלת, ולא נשבר, בסוף הוא יראה דברים טובים.

לחבבה על בעלה

יש בפרשה כל כך הרבה דברים יפים, מי שלוקח את החומש כל יום עם תרגום ורש"י יראה את הדברים היפים, התורה אומרת השבוע שהמלאכים שאלו את אברהם אבינו, איה שרה אשתך, וכותב רש"י, מלאכי השרת ידעו היכן שרה אמנו, הם הבינו שהיא לא תסתובב עם גברים זרים שנכנסים לבית, היא עסוקה במטבח, ולמה שאלו עליה, מתרץ רש"י שהם שאלו ככה, כדי לחבבה על בעלה, וכאן אנחנו רואים מה חשוב אצל המלאכים, מה חשוב אצל הקב"ה, לתת מילים טובות בבית, להביע הערכה בבית, להגיד לאברהם אבינו, איזה אשה עדינה יש לך, איזה אשה חשובה, היא כל כך צנועה היא יושבת באהל, צריך לתת מילים טובות בבית, גם בין בעל לאשתו, וגם ההורים צריכים לתת מילים טובות לילדים הנשואים, כשהבן שלך מתקשר אליך, תגיד לו, ברוך השם אתה נשוי כל כך טוב, זה ישנה לו את כל האוירה בבית, ואף שהוא יודע טוב טוב איך הוא התחתן, אבל מילה אחת תשנה את הכל.

מילים טובות משנים את כל האוירה בבית

ואם הוא לא מוצא אפילו דבר אחד טוב עליה, אתה מיד יכול להבין שהסיפור מנופח לגמרי, ותגיד לו, אולי תלך לישון ותחזור לדבר מחר בבוקר עם מוח רגוע, ואז בבוקר תראה, שהוא השתנה, ואומר: 'שהיא בסדר וכו'.

לסייע לשידוכים

אני מבקש ממכם שלא יהיה לכם אף פעם שום שייכות עם פירוודים בין איש לאשתו, ואם כבר מדברים מזה, צריך לדבר על החשיבות של לעסוק בשידוכים בין איש לאשתו, מצווה כל כך גדולה, אין מצווה יותר גדולה מזו אצל הקב"ה, כולם מכירים את המדרש, שהמטרוניתא שאלה את ר' יוסי בן חלפתא, מה עושה הקב"ה אחרי שברא את עולמו בששת ימים, וענה לו, שהקב"ה יושב ומזווג זיווגים, והיא צחקה על זה, וזיווגה את העבדים שלה, אתם מכירים את זה בגלל שיש על זה שיר, א מעשה א פארגאפטע פון ר' יוסי בן חלפתא... ואם זה המעשים של הקב"ה, ועומד יהודי וחושב על עשיית זיווגים, ומרים טלפון לעזור לשידוך, הרי הוא חברו של הקב"ה כי הוא עוסק במעשיו של הקב"ה, לא יקרה כלום אם תרימו טלפון עם הצעה למישהו, תנסו לפחות, ומי שח"ו מפריע לזה, הוא ההיפך מחבירו של הקב"ה.

להודות להקב"ה שהתחתנו

זכיתי והתחתנתי בר"ח כסלו תש"ס, לפני עשרים וארבע שנים, מוהרא"ש היה אומר שביום הנישואין יש להגיד הלל, בלי ברכה, אבל להגיד את מזמורי ההלל, מסיימים את התפילה ומתחילים להגיד, הללויה הללו עבדי השם וגו', הודו לד' כי טוב, רבש"ע כל כך טוב לי שהתחתנתי, ואני זוכה להגיד את זה עם ברכה, כי זה ראש חודש, וד' עזר לי שבשנת תשס"ד בימות הקיץ מצאתי את הספר 'אשר

למכור, ומה התשובה, אף אחד לא צריך חדשות, תביא את הלחם ואת החלב שיש לך, ולכן הוא לא חושב לעצמו, מה יש לי למכור שוב אותם דברים מפעם, כי הציבור צריך לחם, אותו דבר זה בהפצה, אף אחד לא צריך חדשות, תפיץ שוב ושוב את העצות, הוא אמר לי את זה גם על השיעורים שלי, שלפעמים אני חושב מה יש לי לתת עוד שיעור, הרי אני מדבר את הדיבורים שדיברתי כבר אתמול, ואין לי דברים חדשים, ואני צריך לחשוב למה המאפיה נפתחת כל יום, מוכרים כל יום אותם עוגות גבינה, אותו דבר זה בשיעורים, צריך אותם דיבורי חיזוק שוב ושוב.

חס ושלום לסייע לפירוודים

אנחנו חייבים לעזור ולסייע לשלום, לתת מילים טובות, ולחזק את השלום, ואם חבר שלך מגיע ושופך את הלב, שיש לו בעיה בבית, אוי ואבוי אם תעזי להדליק אותו עוד יותר, הדברים האלו יחזרו אליך הביתה, אסור שיהיה לנו חלק בהיפך משלום, כשהחבר שלך מתלונן שהוא מתפוצץ כבר ממה שקורה אצלו בבית, אל תגיד ח"ו לגרש, מי שיש לו שייכות וקשר עם פירווד בין איש לאשתו, בסוף זה חוזר אליו הביתה, אם אין לך מה לענות לחבר שלך, ואין לך דרך לחזק אותו, כי הקשבת את הצד שלו, לפחות תשתוק ותתפלל עליו, כי אם תקשיב לצד שלה, תראה שהיא חייבת להתגרש ממנו... ככה עובדים הרבה העסקנים בשלום בית, ששומעים רק את הבעל, ומיד מחליטים שחייבים לגרש, ואז שומע אותה, ואז הוא מחליט שהבעל הוא הבעיה, ואז הוא אומר, אני לא רואה כאן שאתם יכולים לחיות ביחד, דבר ראשון תיפרדו... מי שאל אותך בכלל, אם אתה לא יודע מה לעשות, ואתה גורם לפירוודים, תפסיק להקשיב לאנשים, ואם אתה יכול להרגיע את החבר, תשאל אותו, אם הוא יכול להגיד לך רק דבר אחד טוב שיש לה,

אקח את הילד ואמכור אותו, או שאביא אותו ל'חלוקה' שיתחילו לחלק שם ילדים, אלא במוח שלך אתה יודע שזה הילד שלך, וזהו, לא קרה כלום, הילד קצת עייף וקצת צעק וקצת רעב, אז הוא צעק, אני מנסה להלביש את הילד שלי בן 3, את בגדי הלילה, והוא לא מסכים, ועושה בלאגן, ומרביץ וצועק, אז מה, לא קרה כלום, מכניסים אותו יפה למיטה, ואחרי זה האמא נותנת לטיפה, ומחר בבוקר הוא שואג משמחה ואומר לך, אתה האבא הכי טוב, ולא חושבים שצריך למכור את הילד, או לקחת אותו לטיפול נפשי, זה סך הכל ילד, אותו דבר תחשוב על אשתך, לא קרה כלום שהיא צעקה, ככה נשים עושות, וזה יעבור, והכל יהיה בסדר, ותגיד תודה להקב"ה שאתה נשוי, ותבקש מהקב"ה שתמצא דרך לשמחה בבית שלך.

אברך אחד אומר לי, שהילדים שלו לא מוכנים לקרוא קריאת שמע, אמרתי לו, גם שלי, אני קורא איתם קריאת שמע, אם הם רוצים הם יקראו איתי, אני קורא עם כל ילד, כי כל אחד נכנס לישון בשעה אחרת, ואם הוא כועס כי אמרתי לו להיכנס למיטה, והוא לא מוכן לקרוא עכשיו קר"ש, אז הוא ישמע שאני קורא בשבילו, ועם הזמן הוא מתרגל לקרוא, אותו דבר זה עם הנשים, לא קרה כלום שהיא כאובה וצעקה, בסוף יהיה טוב, ואם היא איבדה את החן אצלך, המצב מאוד מר, כי בלי חן אין בית, אבל איך משיגים חן, מהקב"ה, תבקש מהקב"ה: רבש"ע תחזיר את החן בבית, רבש"ע תעשה לי נס, תחזיר אותי לשנה ראשונה.

לתת מילים טובות – ולא להסתכל

אחורה

יש בתים שהכל עובד לפי הספר, הולכים לישון בזמן, וכולם לבושים באותה תלבושת, אבל אין שם נשמה, אין שם מילים טובות אחד לשני, השכנים

בנחל', והחבאתי את זה מתחת לכרית, לקחתי את זה איתי למחנה הקיץ, והזהרתי את אשתי שאף אחד לא יראה את זה, אם מישהו יכנס לצריף, היה פחד נורא, שחס ושלום לא ידעו שמצאתי ספר שמקרב אותי להשי"ת, ובימות החורף תשס"ה התחלתי לבוא לשיעורים של מוהרא"ש, עד שבט תשע"ה, עשר שנים, לא כל שבוע היה שיעור בליל שישי, כי חלק מהזמנים מוהרא"ש היה ביבנאל, ברוך השם שלא פספסתי אפילו שיעור אחד כאן בארה"ב, אני רוצה לגלות לכם סוד ששמעתי ממהורא"ש, שמעתי את זה בסודי סודות, משהו שלא ידעתי לפני זה, אני לא יודע אם כולם שמעו את זה, אני שמעתי את זה, וככה אמר מוהרא"ש: כל אשה לפעמים במצב רוח רע, שהיא לא מדברת, והיא כועסת, ולא יודעים על מה, ולא קרה כלום, זה היה בשבילי חידוש נפלא, לא קרה כלום אם היא כעת כועסת או צועקת, אל תחשוב מחשבות רעות, כאילו נפלת עם אשה רעה, זה בסדר גמור, זה הטבע של האשה, זה היה פלא גדול בשבילי, ברוך השם שהתחנתני כל כך טוב, נסים ונפלאות, אבל עם הקדמה הזאת, החיים משתנים לגמרי.

לא קרה כלום אם היא כועסת

אני רואה כל הזמן פרסומים: חתן יקר, הכל כבר מוכן לחתונה, אבל אתה עוד לא מוכן, תתקשר ל... אני מפרגן לכל אחד פרנסה ברווח, אבל אני מאוד מקווה שהמדריך יגיד את זה לחתנים: חתן יקר, לא קרה כלום אם היום אשתך כועסת, והיא לא מוכנה לדבר איתך, אתה לא יודע למה, או שהיא צועקת עליך סתם, לא קרה כלום, אל תחשוב שאתה נפלת במישהי, אל תתחיל להתחרט על הנישואין שלך, לא קרה כלום שהיא צעקה עליך, אתה עדיין נשוי הכי טוב, תשאלו אברך שישי לו ילדים, למה כשהבן שלך צועק עליך, אתה אבא רע... אתה לא חושב אז, אולי

ולא זו, ולא דופק על השולחן... והאבא הלך עם בנו לטיפול, והמטפל אמר שהוא רואה שבימי העיבור של הילד עבר על ההורים זמן של מתח, הרי לא צריך רוח הקודש לזה, גם אני יודע להגיד את זה... והוא אומר שאחרי הטיפול הבן שלו הצליח בתלמוד תורה... אחותי סיפרה לי שהיא שלחה את הבת שלה בת שלש לגן, והגננת התקשרה שהיא צריכה ללכת לטיפול, כי אמרו לכולם ללכת להתפלל, והיא הלכה לשחק עם המטבח והכלים של הלגו, ואני אומר לה, לקחת את שאר הבנות לטיפול כי הם התיישבו להתפלל בגיל הזה...

שבוע של שמחה

השבוע צריך לצחוק הרבה, כל הפרשה זה צחוק, צחוק עשה לי אלוקים, הפרשה של יצחק, צריכים להיות מאוד בשמחה השבוע בסעודות, במדרש כתוב על הפסוק, כל השומע יצחק לי, שכל העקרונות נפקדו, והחולים נתרפאו, והסומים נתפתחו, והחרשים נתפקחו, והכוונה בזה, שכל אחד ישב בבית שלו, ובכה על מצבו, אני סומא, אני חרש, אני חולה, ופתאום שומעים שיש הקב"ה בעולם, יהודי בן מאה הוליד בן, ואז נכנסה אמונה גדולה בעולם, יש מנהיג לבריה, והאמונה ירפאה את כולם, אנשים התחילו להאמין בהקב"ה, שגם הם יושעו, וכך היה, זכו לישועה.

לחריגע ולדבר יפה בבית

בחורים התרגלו בישיבות לדבר בצורה כואבת ופוגעת, כמו שבחורים מדברים, בא כבר, נו... אסור לדבר ככה, אם היא לא מוכנה ללכת, תשב בינתיים עם משניות, ואז היא מתחילה עם הסיפורים, אני כן הולכת אני לא הולכת, אני פגועה על אחותי, לא רוצה ללכת אליה, אבל אני כן רוצה כי כולם ידברו עלי, אל תדליק

מקנאים, אבל אין אויר בבית הזה, והילדים גדלים בכזה בית, ואח"כ הם מתחננים ולא יכולים להגיד מילה טובה בבית, זה מאוד קשה, הם יודעים שצריכים להגיע הביתה בזמן, אוכלים ארוחת ערב, והכל מתפקד כמו מכונה, האשה מנקה את הריצפה, והוא שוטף את הצלחת, הכל הולך לפי הספר, ואין מילים טובות, ואם הוא צריך להגיד מילת הערכה, הוא נהיה אדום, ולא מבין למה, זה לא נכנס כאן... והעיקר אל תזכירו לה דברים ישנים, תמשיכו עם החיים, המלאך אומר ללוט, אל תביט אחרריך, אל תסתכל על מה שהיה, מה אתה מסתכל אחורה, אשת לוט הסתכלה והיא נהייתה גוש מלח, והילדים בתלמוד תורה שואלים, מה? באמת? מי שמתכל אחורה נהיה גוש מלח? והאמת היא שכן, תסתכל על האדם שכל הזמן מסתכל אחורה ובוכה ומתלונן, הוא חתיכת מלח, הוא גוש של דכאון ומרה שחורה, ואחרי זה הולכים לאיזה מטפל ומשלמים לו הרבה כסף, והוא אומר תסתכל אחורה, ותוציא את הבעיות שלך החוצה, אבל רבינו אומר בשיחות הר"ן לא לחשוב על העבר, לשכוח ממה שהיה, וללכת הלאה, ולא להיות גוש מלח.

המטפלים מלאים בליצנות

אברך סיפר לי שיש שיטה חדשה של טיפול, והממשלה משלמת את זה, הולכים למטפל, וכל המטופלים צריכים לשבת על הרצפה, והמטפל עומד באמצע עם סיר, והוא מכה על הסיר עם כף, וכל הכאב יוצא, ששמעתי שהטיפול הזה מגיע מאיזה גלח, והטיפול הזה עובד, כי הממשלה משלמת את זה, אולי יבוא הנשיא ויגיד, תלכו לעבוד, וזה יסתיים, לפני כמה שנים מישהו אמר לי שהמלמד אמר לו, שהבן שלו לא רוצה לשבת יותר מחמש דקות, הוא סך הכל ילד בריא, אבל המלמד רוצה לשלוח אותו לטיפול, אני הייתי שולח לטיפול מי שיושב כל היום על מקום אחד

את הילדים שלך באבות ובנים? אני גם יכול לבחון אותך? אם בוחנים את הילדים, אני מבטל עכשיו את האבות ובנים בכל בתי הכנסת היכל הקודש, אני לא רוצה שתבחנו את הילדים, תשבו איתם כמה דקות, אתה בין כה יודע מה מצבו, יש ילד אחד שאתה יכול ללמוד איתו, ויש ילד שאתה יכול להגיד לו תביא כרטיסים ותוציא ספרים, ותעשה כאילו שלמדת איתו, ותן לו איזה שאלה שישאל את המלמד, לא יושבים לבחון את הילדים, לא שוכרים את נפשם, ולא אוכלים את הלב, אם אתה רוצה לבחון את הילד שלך, אני קודם רוצה לבחון אותך, מה למדת השבוע, אני יעשה במוצאי שבת, אבות וזקנים, נבחן את האבות על מה שלמדו, וכי המטרה של 'אבות ובנים' זה להטריד את הילדים ולבחון אותם, לא בוחנים את הילדים, יושבים איתם ואומרים ביחד כמה פסוקים בחומש.

אל תלמדו עם הילדים ואל תבחנו אותם

— תעשו קשר בריא ושמו

אברך אחד מתלונן, שלא לומדים מספיק טוב בתלמוד תורה, ואומר לי, שכנראה גם אני יודע מזה, וכנראה שבלילה אני משלים עם הילדים שלי את הלימודים בבית, אבל הוא לא יודע ללמוד ולא יודע מה לעשות, אמרתי לו, אני לא לומד עם הילדים בבית, כי ככה ראיתי אצל אבא שלי, אבא שלי לא למד איתי בבית, שיחקתי עם ההורים שלי ועם האחים שלי, וטיפסתי על הקירות, אני לא לומד עם הילדים שלי, אני עושה הכל שהם לא ישנאו את התורה ואת היהדות ואת השבת ואת התפילין, אני לפעמים יושב עם בחורים ומתחנן אליהם, תלכו עם ציצית, אם אתה לא רוצה מעל החולצה, אז תכניס מתחת לחולצה, אבל אנשים לא יכולים ללכת עם ציצית כי הם עברו עינויים בזה.

מוהרא"ש סיפר שהוא היה ילד הוא

את האש, תרגיע אותה, תגיד לה, אני יודע שמאוד קשה לך, אבל אולי כן כדאי ללכת, אולי נלך רק לכמה דקות, ואז היא צועקת, אתה תמיד נגדי, אתה לא מבין אותה, תרגיע אותה, תבין אותה, אל תצעק, אל תזלזל, תדבר עם הרבה חכמה ושכל, ועל זה אמרו חז"ל מותר לשנות מפני השלום, כפי שלומדים בפרשת השבוע, אחרי ששרה צחקה ואמרה ואדוני זקן, והקב"ה שינה ואמר בשמה, ואני זקנתי, על אף שהיא לא אמרה איזה דבר מבוזה, היא סך הכל אמרה אמת, שבעלה מאוד מבוגר, אבל הקב"ה לא רצה שזה יקרה את הערכה ההדדית בבית, ולכן שינה הקב"ה את המילים, אותו דבר נעשה בבית, ונגיד לאשה, אמא שלי מאוד אוהבת אותך, ואז היא שואלת למה היא תמיד מסתכלת עלי ככה... אז תגיד, ככה זו אמא שלי, לכולם היא עושה ככה, אבל היא אמרה לי השבוע שאת הכלה הכי טובה שלה, וככה תמציא דברים, אבל דברים שיכולים להתאים...

אבות ובנים

אני רוצה לדבר על עוד נושא אחד השבוע, וד' אמר המכסה אני מאברהם אשר אני עושה, ואברהם היו יהיה לגוי גדול וגוי למען אשר יצוה את בניו ואת ביתו אחריו, הקב"ה אמר אני חייב להודיע לאברהם, לא כי הוא הפיל את עצמו לכבשן האש, אלא כי הוא הולך להשקיע בחינוך הבנים, אני רוצה לדבר על נקודה אחת בענין אבות ובנים, יתברכו אלו שהנהיגו את הענין הזה, לכאורה זה מגיע ממוהרא"ש, אנשים אומרים שזה מגיע ממישהו אחר, בכל מקרה, נוהגים שבמוצ"ש בשבתות החורף, יושבים האבות עם הילדים ולומדים, זה דבר מבורך מאוד, אצלינו עושים את זה מיד אחרי מעריב, יש מקומות שהולכים קודם הביתה ואחרי זה חוזרים, והשבוע ניגש אלי אחד האבות, ומתלונן שהילדים שלו לא רוצים ללמוד באבות ובנים, אמרתי לו: אין לך מה לעשות? אתה בוחן

ראש הישיבה, אז תכתוב שם את המנהגים באבות ובנים, שראש הישיבה מתחיל עם הצעירים, מתחילים איתם א' ב', והילדים שלומדים עברי, צריך לברוק אם הם יודעים עברי, אבל שהילד לא יקלוט שאתה בוחן אותו, ואם אתה רואה שהוא לא יודע, בזה כן צריך להשקיע כוחות, או שאתה מלמד אותו, ואם אתה לא מכיר את הכללים, תיקח מישהו שילמד אותו, ואחרי זה אני לומד עם הילדים הגדולים יותר, אומרים יחד איתם את הפסוקים של החומש, האבא יכול לגרום שכולם ידעו, והוא גם יכול לגרום שאף אחד לא ידע כלום, אני זוכר כמו היום, שאחרי שנבחנו יורה דעה, וקיבלתי את ההיתר הוראה, הגיע אלי תלמיד חכם אחד, ואמר לי, תגיד לי בעל פה ש"ך אחד, ואמרתי לו את דברי הש"ך בסימן צ"ב, היה לי על זה חידושים שכתבתי, והוא הוכיח לי שאני לא מבין כלום, כל כך התביישתי, וכשנבחנו אצל סבא שלי, הוא כל הזמן אמר, אה, א מחיה, אתה יודע כל כך טוב, זה ההבדל, אחד יכול להוכיח לכל אחד שהוא יודע, ואחד יכול להוכיח שלא יודעים, לסבא שלי היה עין טובה ולב טוב, ונתן לי לברך על הכוס על זה שידעתי את המבחן, ולא היה לי ברירה רק לשבת וללמוד ולדעת באמת, כשהייתי ילד קטן בקעמפ, אמרתי לעצמי שאני חייב ללמוד משהו, בגלל אמא שלי, כי היא כל הזמן שולחת לי דברים, ואומרת לי שהיא שולחת את זה כי היא שמחה שאני לומד תורה, ואמרתי לעצמי, שאי אפשר להמשיך ככה, אני חייב ללמוד משהו, כי אמא שלי חושבת שאני לומד תורה, העיקר תרחמו על הילדים, ואל תבכו מה יהיה איתם, כי אני שואל אותך, ומה יהיה איתך, יש לך ראש ישיבה שהלביש אותך יפה וגורם לך להגיד משניות, אל תפריע ותראה שאני יעשה את זה גם אם הילדים שלך בעז"ה, הם יגדלו יראי השם, ד' יעזור שנוכה לשבת שמחה, כל השומע יצחק לי.

גם לא למד כלום, ובגיל 15 הוא מצא את הספר השתפכות הנפש ואז התחיל ללמוד משניות, אל תחפש משהו יותר מזה, למה אתה צריך לבחון את הילד, תעשה קשר בריא עם הילדים, ושלא יזכור כל השנים שאתה רק שאלת אותו מה הוא למד, אני זוכר כשהייתי ילד קטן אצל סבא שלי, כולם היו צריכים להגיד דבר תורה, ולפני שהגיע התור שלי, ברחתי לחדר, ורק כשמעתי שמתחילים לברך ברכת המזון חזרתי, וגם אם הכנתי איזה דבר תורה, היו שואלים אותי, תגיד שוב מה הקושיא... תראו שיהיה שמח בבית, תעשו קשר טוב עם הילדים, שיהיה הרבה שמחה בבית.

לא לבייש אף אחד בבית

שבוע שעבר חשבתי על הטעם שמכסים את החלות, שלא יראה הפת בשתו, אני לא יודע אם שמעתי את זה ממוהרא"ש או שחשבתי את זה, אבל צריך להבין, וכי החלות מתביישות... אי אפשר לבייש חלות, רק רוצים להגיד לאברך, מתחילים עכשיו את הסעודה, תראה מה יש בשולחן, כיסוי לחלות, כי אסור לבייש אף אחד בסעודה, אל תבייש אף אחד בבית, זו ווארט מדי טוב, כנראה ממוהרא"ש, זה לא משנה ממי זה, בסוף זה מה שיוצא מהצירופים של הדיבורים שיש בספר 'אשר בנחל', רבינו אומר ששעת אכילה היא שעת מלחמה [כמובא ברעיא מהימנא פרשת עקב], ואנחנו רואים את זה בחוש, ילד אחד מושך את המפה, והשני שופך משהו, והשלישי פירק את הרגל של השולחן, והרביעי מושך את המיץ ענבים, וחייבים להעיר להם, שלא יהפכו את השולחן, אבל לכן שמים כיסוי לחלות, לזכור לא לבייש אף אחד.

המנהגים באבות ובנים

אני רואה שאתה כותב מנהגים, מנהגי

דברים שנאמרו אחרי לימוד הדף גמרא

ברוך השם מיר האבן זוכה געווש צו לערנש א דף גמרא

• כי אוכל אפשר לקחת הביתה מסעודה שלישית, כשמגיע הגבאי אחרי סעודה שלישית ועוטף את כל המפה עם כל הדברים וזורק לפח, הלב נקרע לי, כי אני יודע שיושבים בכל בית כנסת אברכים שטובעים בחובות, וחבל שלא לוקחים הביתה, לחמניות, מצות וטונה וכו', למה שלא תקחו הביתה, למה שתלך לקחת הלוואות, וכי בושה לקחת הביתה? הבושה היא לשבת בדירה ולא לשלם שכירות, יש קצת טונה מסעודה שלישית, קח הביתה, יהיה לך ארוחת בוקר ליום ראשון, מה זה ההפקרות הזאת, מאוד התביישתי כשהגיע אלי אברך וסיפר לי שלא משלמים לו שכירות, תזכרו שהדבר הראשון שמשלמים בהוצאות החודש, זה שכירות לדירה.

• ומה הדבר השני שצריך לשלם? שכר לימוד! מאיפה אתה רוצה שאני ישלם למלמדים אם אתה לא משלם שכר לימוד, השבוע הוא הראה לי שהוא שילם את השכר לימוד לכל השנה, זה מאוד יפה, זה סימן של ירא שמים, אני מבין שהאברך שלא משלם שכר לימוד, מצא חברה מאוד זולה לתקן את הכביש לפני הבית שלו, אבל כמה זה הכי זול, עשר אלף דולר? תן את הכסף הזה לתורה של

בבא קמא דף קמא.

• כל מי שמזלזל בלימוד הדף היומי, וטוען: מה זה הדבר הזה לעצור באמצע סוגיא בגלל שהסתיים הדף. אז מה בדיוק אתה רוצה שאני יעשה? שלא אלמד בגלל זה? הפתרון הוא, ללמוד כל יום, והיום נעצור באמצע סוגיא, ומחר נקדים שוב את הסוגיא בקצרה מהתחלה, ברוך השם שלמדנו קצת.

• למדנו היום את המשנה, את הדין על האומר: אם תלד אשתי זכר אתן מנה, ואם נקבה אתן מאתיים, והגמרא שאלה למה הבת עדיפה מהבן, והגמרא אומרת שזו שיטת ר' יהודה, שעדיף לתת לבנות, כי הבנים יכולים לחזור על הפתחים ולבקש מאנשים כסף, אבל את הבנות אסור לבייש. למה אני מדבר מזה עכשיו, כי אני מאוד מבוויש, שאני מקבל דרישות שלום על אנשים שהם כאילו תלמידי היכל הקודש, שלא משלמים שכר דירה, ככה משכיר דירה סיפר לי, אני עדיין לא מאמין שזה נכון, איך יכול להיות אברך שלמד כאן בישיבה יתנהג ככה, הרי כל מי שלמד כאן שמע עשרות פעמים, שהדבר הראשון שצריך לשלם, זה שכירות לדירה.

ירא שמים, ורב חסדא באמת זכה, והיו לו החתנים: רבא, ורב עוקבא בר חמא, ורב מרי בר חמא.

כבא בתרא דף קמב.

• ברוך השם שלומדים קצת גמרא, מה כבר נשאר מבן אדם, אם לומדים קצת גמרא, נשאר משהו.

• אני רוצה לדבר שוב על מה שלמדנו בדף הקודם, שבנים יכולים לחזור על הפתחים, אברך צריך לדעת שאסור שיהיה כזה מושג שהוא לא משלם שכירות, ואסור שיהיה כזה מושג שאברך לא הולך לעבוד, אני אומר את זה לאברכים, והם עונים לי, למה שאלך לעבוד, אני סך הכל ירוויח מזה רק שבע מאות דולר בשבוע, ואם הוא ילך לעבוד באפיית מצות בקריה, הוא ירוויח רק 400 דולר בשבוע, אני שואל אותך, הרי עכשיו אתה מגיע בלי כלום, צדיק, מה הסיפור איתך? דבר ראשון תלך לעשות משהו, הבטלה מביאה לידי שיעמום, תתחיל לעשות משהו, המאפיה עובדת רק עד 2 בצהריים, ואחרי זה תלך הפצה ותביא קצת כסף.

• אני רוצה להעמיד כאן קהילה בריאה, שלא יהיו כאן אנשים שלא משלמים שכירות.

• לצערי אני לא מצליח עם 'גבאים', שאלתי בבוקר את הגבאי, אם משהו מגיע היום לקבלת קהל, הוא אמר שלא, והתחלתי לעשות את התוכניות שלי, ועכשיו אני רואה שהגיע אברך להיכנס, הוא נסע נסיעה של 3 שעות כדי לבוא, הוא לא עידכן את הגבאי, והגבאי לא עידכן אותי, אני כל פעם מנסה למנות משהו לגבאי, שאנשים יוכלו להיכנס, אין לי הצלחה בזה, אני לא ממנה גבאי בשבילי, אני עושה את זה לאנשים, שידעו מתי לבוא, שלא יסעו במיוחד, ואז יגיעו

הילדים שלך, למלמדים של הילדים שלך, גם אם מצאת עכשיו משהו מאוד זול, למה את השכר לימוד אתה מניח בבוידעם [עליית תקרה], ואת החינוך של הילדים שלך אתה מניח בבוידעם, אתה רק לא רוצה שהם יהיו גויים כי אתה מתבייש מהשכנים, רחמנא ליצלן, ואתה שופך זפת בחצר במקום לשלם שכר לימוד, אם תבוא לשאול אותי אם להניח זפת, כמובן שאגיד לך שכן, אבל תשאל על הכל, אל תשאל חצאי דברים, ואני אענה לך שהשכר לימוד קודם לזפת.

• בחורים יקרים עוד מעט אתם מתארסים ומתחתנים, תזכרו שהדבר הראשון זה שכר דירה, גם הבחורים ששכרו דירה כאן, אני מבקש שתזכרו לשלם שכר דירה, זה לפני הכל, כמובן שהכנסתי לכאן אברך לשמור על הנקיון של המקום, שאין שם אינטרנט ואין סרטים וכו', כי אם יש כאן לכלוך אני לא צריך דירה ולא צריך ישיבה, אני צריך כאן בחורים בריאים, אבל הבחורים צריכים לזכור לשלם על המיטה שלהם, אל תגיד, אני כבר ישלם, דבר ראשון תשלם את הדירה, ואם אתה רעב, תמצא כמה עוגיות בבית כנסת שמישהו הביא ללחיים, וזה אנחנו לומדים היום בגמרא, מצווה לזון את הבנים, אבל יותר מזה מצווה לזון את הבנות, כי הבנים יכולים לחזור על הפתחים.

• גם למדנו היום את דברי רב חסדא שאמר שהעדיף את הבנות שלו מהבנים, והרשב"ם שואל שהוא לא מבין את רב חסדא, למה הוא אמר ככה, תוס' מסביר שאהב את הבנות כי בזכותם הוא היה יכול לבחור חתנים טובים, בנים יש מה שיש, אבל כשהולכים לבחור חתן, יכולים לבוא לראש הישיבה ולבקש, אני רוצה אברך שידבר יפה לבת שלי, שיהיה

את זה כמה פעמים כדי לראות אם זה אמיתי מה שאני קורא, בפרשת התוכחה נוהגים אצלינו שה' בעל קורא' עולה לעליית התוכחה, ופעם אחת שאלו את ר' חיים אם זה נכון שזה כזה נורא וזה כזו סכנה לעלות לתוכחה, אמר ר' חיים, שכן, זו סכנה גדולה, כי הוא ראה בעיניו פעם כמה זה נורא, כי אחד מהחברים שלמד איתו בכלל חזון איש בבני ברק, אמר שהוא לא מפקח לעלות לתוכחה, והוא אכן עלה לתורה, ואחרי כמה שבועות הוא מקבל טלפון מארה"ב, שדודה שלו נפטרה ללא ילדים, והוא מקבל ירושה ענקית, והוא צריך לנסוע לאמריקה לטפל בכל הנכסים, והוא נסע ועזב את הכולל ונהיה עשיר גדול. קראתי את הסיפור כמה פעמים, ואני לא הבנתי אם כתוב כאן בדיחה, והאמת שאין כאן שום בדיחה, ר' חיים אומר לנו שזה מאוד מסוכן לעלות לתוכחה, כי משהו עלה לתוכחה ונהיה עשיר גדול.

- הממשלה בארה"ב לא נותנת לאנשים לחיות, כי אם משהו עשה כסף, מגיעה הממשלה ולוקחת ממנו רווחים גדולים, עכשיו מגיעה שנה חדשה למספרם, אני לא יודע בדיוק כל השמות שלהם, מגיע חודש ינואר, כאן בווייליאמסבורג יש שמחה גדולה בינואר, כי זה החודש שהמדינה מחזירה מיסים לאנשים שלא עושים הרבה כסף, אבל בבארא פארק יש דכאון, כי אם האנשים עושים המון כסף, הם צריכים לשלם הרבה מיסים, גם עכשיו כשהולכים להוריד קצת מיסים, זה עדיין כשלושים וחמש אחוז מס, אנשים חושבים שמהרופבליקנים ירוויחו משהו, לוקחים את הכסף שלכם ויבנו עם זה נמל לסיוע ההומנטרי בעזה.

- ולכן יש עצה אחת לעשירים, לקחת את כל הרווח הנקי ומיד להשקיע

לכאן וישמעו שאני נסעתי מכאן, ואני לא רוצה ח"ו שהגבאים ידרכו על אנשים.

דף קמג.

- ההלכה היא שאם האבא נפטר, מברך הבן, ברוך דין האמת, ואם האבא השאיר ירושה גדולה, מברך הבן, ברוך הטוב והמטיב, אבל זו שאלה גדולה, כי הבן שמקבל הרבה כסף, יכול להיכנס לכוזו סחרור של דאגות וצרות, המשנה אומרת מרבה נכסים מרבה דאגה, יש שם כאלו שגרסו 'מרבה נכסים מרבה שמחה', אבל אנו לא גורסים כך.

- כל יום מגיעים אברכים להתייעץ שרוצים לקנות עוד בית ועוד בית, ואני אומר להם, האם באמת אין לכם מה לעשות עם הזמן? לא מספיק לכם שדוד אחד נשבר? אתם חייבים שישבר עוד דוד שמש ועוד דוד שמש? אתם באמת חושבים שנשארים כאן לנצח? יש לכם איזה חווה חתום עם המלאך המות שאתם נשארים כאן לנצח ותוכלו לקנות כל הזמן בתים? הרי עוד מעט כבר הולכים הביתה.

- אני לא מדבר על מי שקונה לעצמו איזה דירה, כדי שיוכל לגור שם, ואיך אני יודע שזה כן נורמלי, כי על כל דבר מסתכלים בתורה, וחז"ל אומרים, שמחה לאדם שגר בתוך שלו, אבל לקנות עוד בית ועוד בית זה כבר בגדר מרבה נכסים מרבה דאגה, אין בזה מרבה שמחה, ולא מרבה ישוב הדעת ולא מרבה שלווה הנפש, ולכן מי שמקבל ירושה גדולה, לכאורה צריך לעשות פעמיים דיין האמת.

- קראתי סיפור נפלא על הגאון ר' חיים קנייבסקי זצ"ל, זה סיפור כל כך טוב, הפלא ופלא, והייתי צריך לקרוא

ומי שבאמת רוצה, יכול לסדר את עצמו עם ישוב הדעת, לישון ביום שישי גם כשיש לו הרבה ילדים, אנשים שחיים בהפקרות ונזכרים ביום שישי אחה"צ שמגיע שבת, ואז יוצאים לקניות, אז אין להם זמן לישון אחה"צ, קניות לשבת עושים ביום רביעי, אתם שומעים, ביום רביעי, כי בחמישי בבוקר כבר מבשלים, והמקדימים מבשלים כבר ברביעי בלילה לכבוד שבת, מישוהו שאל ביום שישי אחה"צ למי יש בשר לטשולנט, עניתו שלי יש, כי יש לי את הבשר שמוכן כבר לשבוע הבא.

והולכים למקווה ביום שישי בחצות, כמו שרבינו נהג, ולא כמו שנוהגים ה'פליטעס' בבני ברק, שמגיעים בליל שבת לבית כנסת עם ה'פיאות' רטובות מהמקווה, ועוטף את הזקן שלו בתוך הקפוטה, ועומד ככה בפינה עם ראש עקום, וזה ממש נראה כמו קדושת שבת, מי שרוצה לקנות קדושת שבת, יבוא לקנות, ככה זה נראה, הפיאות מטפטפות, והאמת, מה זה קשור לקדושת שבת? זה סך הכל בן אדם מבולבל ומטורף, אם זה כל כך קל להיות יהודי נעלה וקדוש, הרי כל אחד לעשות את זה, רבינו אומר את זה בליקוטי מוהר"ן חלק א' סימן קצ"ז, אם ענווה זו מי שמכופף את הראש, למה התורה אומרת את זה רק על משה רבינו, והאיש משה ענו מאוד, אל תשגעו את עצמכם, תרוצו בחצות למקווה עם הילדים, כשהכל כבר מבושל, אצלי ביום שישי כמעט סיימו לאכול את הכל, ביום רביעי כבר מבשלים את הדגים, ועד יום שישי, כבר אכלו את הכל, נשאר קצת משהו לשבת קודש.

כבא בתרא דף קמה.

למדנו היום 'טוב לב משתה תמיד' הולך על מי שלומד גמרא ומשניות,

בעוד פרוייקטים, כי אם הוא לא משקיע את זה, הוא צריך להתחיל לשלם מיסים, והוא לא מוכן לשלם את זה לממשלה, ומה שקורה, שאנשים משתגעים, ועסוקים כל הזמן בעוד השקעה ועוד השקעה, ולא יכולים ליהנות מהכסף שלהם, ורק אם נותנים את הכסף לצדקה פטורים ממס, אבל אנשים לא מוכנים לתת הרבה צדקה, כי עדיין יקחו מיסים מהשאר, והחכם מביא לפחות את הכסף לצדקה, מאשר לתת את הכסף לממשלה ולחקור עם זה את התולעים והגזרים והשלג.

בכל סוף שנה העשירים הם מסכנים מאוד, ממה נפשך, אם הם רואים שלא הרוויחו כלום, הם בוודאי מסכנים, ואם רואים שכן הרוויחו, הם מסכנים עוד יותר גדולים, כי עוד מעט לוקחים מהם את הכסף, ולכן מיד משקיעים את זה בעוד משהו, ואז הדאגות שלהם נכפלות, ועל זה ר' חיים אמר, שזו סכנה לעלות לתוכחה, אבל אדם שזוכה שלומד על קצת גמרא וקצת משניות, ועובר על הפרשה בכל שבוע שנים מקרא ואחד תרגום, הממשלה לא יכולה לקחת את זה ממנו, זה נשאר שלו לנצח, ורק מי שלומד תורה, יש לו חיים טובים.

כבא בתרא דף קמד.

למדנו היום את הגמרא 'ברכת המים ברוכה', הברכה בבית היא כפי רוב האנשים שיש בבית, בבית שיש בלאגן גדול ב"ה, עם הרבה ילדים, יש ברכה גדולה, אנשים אומרים שלא רוצים עוד ילדים כי לא יכולים לישון בשבת אחה"צ וכיום שישי אחה"צ, ומה תעשה כשתהיה בן שישים, תוכל לישון כל היום ולא יהיו לך ילדים, תגדל עוד דורות, ואל תישן בשבת אחה"צ.

בזה ובבא, וזה מה שיביא לו שמחה, זה נכון שצריך לצאת קצת לטייל וכו', אבל שמחה יש רק מלימוד התורה, התחלנו היום פרשה חדשה, פרשת חיי שרה, ורק הפסוקים האלו תורה, ישארו איתנו לתמיד.

בכא בתרא דף קמז.

למדנו היום על זה שהשאייר צוואה לבניו שלא יהא להם שייכות עם מחלוקת, ב"ה זכינו שגם אנחנו קיבלנו צוואה כזאת ממוהרא"ש, מוהרא"ש התחנן אלינו שלא יהיה לנו שום שייכות וקשר עם מחלוקת, ולא מדברים על סתם מחלוקת, אלא על מחלוקת לשם שמים, כשצריך למחות לכבוד השם יתברך כמובן, אף על פי כן, אסור שיהיה לכם שום קשר למחלוקת, ממחלוקת עוד לא יצא דבר טוב.

וגם אני מבקש ממכם שלא יהיה לכם קשר עם בעלי מחלוקת, רבינו אומר בספר המידות, 'כל הבורח מן הצרה הוא פקח', אם במשפחה סיכמו שהיום בלילה הולכים להיפגש והולכים לראות מה הולכים לעשות עם אבא או עם אמא, אתה תגיד, כן, מתי זה יהיה? ב9 בערב? בטח, אבל בשמונה וחצי אחרי מעריב, תשים את הטלפון של מצב טיסה, תישן טוב, ובבוקר תגיד שאתה לא יודע מה קרה לך שנרדמת. תקשיבו לדבר חכם ששמעתי ממוהרא"ש, אל תגידו: אני לא מגיע לאירוע כזה, כי אז כל המשפחה תתחיל להילחם איתך, אלא תגידו: בטח, כן כן, איפה זה יהיה בדיוק, ובאיזה שעה, בעזרת השם, ואז אתה משתיק את הטלפון.

ובכלל באופן כללי זה טוב שהטלפון במצב שקט, תנסו להתקשר אלי, הטלפון שלי אף פעם לא מצלצל, כי לא קניתי את הטלפון כדי שאנשים

ומה שלמדנו היום שהפסוק 'כל ימי עני רעים', הולך על מי שלומד משניות, הכוונה על מי שלומד בהבנה, כי אז יש לו הרבה סתירות בין המשניות והוא כאוב, אבל מי שגורס משניות וגמרא, החיים מאירים לו, ואשתו טובה בשבילו, והכל טוב בשבילו. אנחנו פוסקים כשני השיטות היום, גם גמרא וגם משניות, לקבוע שיעור בגמרא ולקבוע שיעור במשניות, רק זה מה שיביא לנו חיים טובים.

עכשיו יש מוצ"ש ארוך, מה תעשה בזמן כזה ארוך? תאכל את המעיים של אשתך? ותתווכח איתה כל הזמן? כן צודקת לא צודקת... לך הביתה, תעשה הבדלה, תגיד ויתן לך, אל תוריד את השטריימל, תיטול ידיים תאכל כזית למלוה מלכה, תשיר זמירות, תברך ברכת המזון, אחרי זה תוריד את השטריימל ותשים בקופסא, ותמשיך ללמוד ש"ס כסדרן, איפה אתה אוחז עכשיו, במסכת ערכין? מצויין, תמשיך, אתה יכול היום בלילה לסיים את הש"ס, אין משהו אחר מה לעשות במוצ"ש. וכי מוצ"ש זה זמן להתלבש בבגדי חול ולצאת למשחקים, כדור רגל ופוקר, אני לא יודע בדיוק איך קוראים לזה, בוודאי שלא. מוצ"ש זה זמן מיוחד ללימוד גמרא.

בכא בתרא דף קמו.

מה ישאר מאיתנו אם לא נלמד גמרא, מה יש לנו מהכיף שהיה לנו לפני שבועיים, מה יש לנו מהחוייה שהיה לנו לפני שלשה שבועות, אתה זוכר כמה כיף היה בקיץ, אתה זוכר שהלכנו לטייל, ומה יש לנו מזה עכשיו? אולי יש לך איזה תמונה, לא נשאר כלום מכל זה, אבל אם יהודי לומד דף גמרא, זה מה שנשאר אצלו, את זה הוא לוקח איתו לכל החיים

תגיד, אני לא רצייתי, אבל מה לעשות שאבא התקשר וכו', תנסו להסתובב יפה מכל מחלוקת, זו הצוואה שקיבלנו ממוהרא"ש.

- יש עוד לימוד חשוב בגמרא, שגם אם השמים בהירים בראש השנה זה סימן לשנה טובה, וגם אם הכל מעונן בראש השנה זה סימן לשנה טובה, כי אחרי זה יש את יום כיפור, ובתפילת יום כיפור משנים בין כה את הכל.

- ש'כח אייבערשטער שיש כאן בחורים כאלו טובים, שלוקחים שוב ושוב את המשניות והחומש ואת הגמרא, וחוזרים שוב ושוב אל הקב"ה, ואומרים לו שרוצים להיות טוב, ומבטיחים שוב שהולכים להתנהג יפה.

בבא בתרא דף קמח.

- למדנו היום על החשיבות של מצווה, שבן אדם מתכוון לזה עם כל הלב, ואם הבטיח לצדקה או להקדש או מתכוון לזה באמת.

- ולמדנו גם את הגמרא כל דגבי נפש לא גמר ומקני', בן אדם לא רוצה להישאר בלי כלום, הרי כל החיים זה משחק אחד גדול, הולכים לפארק ומטיילים וחוזרים הביתה אל הקב"ה, כמו בהפסקה בתלמוד תורה, אולי הפסקה קצת יותר גדולה, אבל בסוף זה נגמר, וצריך להישאר עם משהו, ועם מה נשארים? עם דפי הגמרא, ועם הטלית ותפילין, ועם הדיבורים אל ד', ועם החסד שעושים עם אחרים, אלו הדברים שנשארים איתנו, ד' עוזר לבן אדם ויש לו קצת פרנסה, ויש לו איזה בית, למה שילך לחפש עוד כאבי ראש ולקנות עוד בתים, תשב ותלמד, תמלא את עצמך עם דברים שישארו לתמיד.

יכולו להתקשר אלי, אני קניתי את המכשיר רק כדי שאני אוכל להתקשר אם אני צריך, ולא שיוכלו לתפוס אותי בכל רגע נתון, ואם מישהו מחפש אותי ממש דחוף, שימצא איזה דרך להגיע אלי, ולא קניתי את הטלפון שבכל רגע יפריע לי מישור, אם אני מדבר עם אשתי, שאוכל לקבל כל שניה שיחה, אני חושב שאתם גם יכולים לקנות טלפון כזה, אם תרצו להזמין מונית אפשר להתקשר מזה, אבל זה לא מיועד שיתקשרו אלי, תנסו... ואז אנשים מתקשרים הביתה לאשתי, והיא שואלת אם אני יכול לגשת לטלפון, אני עונה לה, אל תגידי שאני לא יכול, כי אני כן יכול לגשת, תגידי, שאני לא רוצה לגשת, והיא לא רוצה לענות כך, אבל אני לא רוצה לשקר, אני הגעתי הביתה לאשתי ולילדיי, ובשעתיים האלו שאני בבית, אני איתם, ולא רוצה לדבר עם אף אחד בטלפון, אני לא יודע בדיוק מה היא עונה בסוף... בטלפון בבית אני לא יכול לעשות את הטלפון מושתק, כי מתקשרים גם לבני משפחתי, אבל אני לא צריך שאף אחד יתקשר אלי.

- ואז בבוקר אתה פוגש את האחים שלך, ומתנצל שלא הצלחת להגיע, ואתה חייב לדעת מה החליטו באסיפה, ואומרים לך, שהחליטו שלא מדברים עם אבא או עם אמא עד שישברו ויודו וכו', ואתה אומר, בטח, כמובן... ואחרי זה אתה זו הצידה, ואתה מתקשר להורים שלך ואתה מדבר איתם, אל תתווכחו עם האחים שלך, ותיזהר גם לא להגיד כלום להורים, אל תגיד, האחים החליטו לא לדבר, אבל אני כן מדבר, אל תגיד כלום, פשוט תדבר יפה, אנשים אוהבים להיות קיצוני, או לא לדבר, או להגיד רק אני מדבר, ואם האחים שואלים אותך, למה דיברת,

בבא בתרא דף קמט.

בש"ס, אבל חוץ מזה יש דבר מאוד חשוב כשכולם לומדים אותו דף, ואם לומדים את זה בבוקר, זה לוקח כמה דקות בודדות, ואם לומדים בלילה, אין יותר יפה, מזה שהאברך מגיע הביתה ומתיישב עם הגמרא בסלון שלו, או במטבח, האשה עומדת בצד ונהנית, שהבעל מנגן לעצמו את תיבות הגמרא, לא צריך להבין, הוא מתחיל לפזם, תנו רבנן, מאמאמאמא, אמר רב יהודה... ככה נבנית שלום בית, כי לפעמים אין לאשה במה להעריך את הבעל, אבל כשהיא רואה שהוא לומד ומתפלל ומדבר יפה ולא כועס, היא מעריכה, כשלומדים הרבה גמרא, הבן אדם יכול להיזהר לא להיות בכעס ולדבר יפה, כי הגמרא מרגיעה את האדם.

● בחורים יקרים, אני לא יודע עוד כמה זמן תהיו כאן בישיבה, אבל תיקחו איתכם לחיים את הדף גמרא, עוד מעט אתם מתארסים ועוד מעט מתחתנים, בעז"ה ביום ראשון יש חתונה, ר' אשר מתחתן, זה דבר יפה כשרואים את זה בעיניים, אנשים באים ורואים את החתונה כאן, ואז קולטים כמה זה ליצנות גדולה החתונות היקרות, למה להוציא עשרות אלפי דולרים על אירוע של כמה שעות, א מחיה חתונה כאן בישיבה, אולי הסעודה נראית קצת כמו סעודה שלישית, אבל בריקודים נהיה מאוד שמח, ובמצווה טאנץ זה מאוד שמח כי כבר הולכים הביתה, בשונה משאר החתונות שכולם עצבניים במצווה טאנץ, ואחרי זה כשהולכים הביתה כולם מאוד מאוד שמחים, חתן וכלה שמחים שהגיעו הביתה, וגם המחוננים שמחים שהלכו הביתה, וככה כל הגיסים והדודים, ומה מדברים אחרי החתונה היוקרתי, שהיה אתמול כינור מיוחד... וצלו שם את הדגים באמצע

● מה אומר לכם תלמידי היקרים, התקרבותי למוהרא"ש לפני עשרים שנה, ומאז ההתקרבות לא פספסתי ללמד את הדף, בעז"ה בעוד שנתיים אני מסיים את לימוד הש"ס בפעם השלישית, כבר שכרתי מקום לסיום הש"ס, ואז אוכל להגיד שמיום ההתקרבות למוהרא"ש סיימתי ברבים שלש פעמים ש"ס, ברוך השם שבלמוד עצמי, זכיתי הרבה יותר מזה לסיים את הש"ס, אני צריך לבדוק ברשימה בבית, איפה שאני כותב את הסיומים שלי, אבל ברבים זכיתי ללמד 3 פעמים ב"ה.

● אני מסתכל כעת עליכם, ומתבונן איך שאתם תיראו עוד כמה שנים, אחרי שתתחתנו ותהיו בעלי עסקים, אולי חלקכם יבנו את המוסדות וחלקכם יהיו בכולל, אבל ככה או ככה תהיו טרודים ועסוקים, והאמת היא שכל אחד רוצה ללמוד כל היום, ומבטיח לעצמו שהולך ללמוד, אבל רק הולך לסדר את הדבר הזה והזה, ובסוף בלילה העיניים שלו נעצמות, ואז הוא מבטיח שממחר הוא הולך ללמוד כראוי, כי רצונו של כל אחד זה ללמוד ולעשות רק טוב, אבל בינתיים רצים ורצים, כמו שרבינו מספר בסיפורי מעשיות, ולפעמים האדם לא קולט שעברה שנה, עברו חמש שנים ועשר שנים, ולא פתח ספר, וכשלא לומדים תורה, אין כח לריב עם היצר, ואין כח לעמוד בנסיונות, אבל כשבן אדם מחליט לעצמו, יהיה מה שיהיה, אני לומד בכל יום את הדף גמרא, לא יעבור יום בלי לימוד הדף, ויש לנו את דרך הלימוד של רבינו, ולא חייבים להבין, מותר ללכת לשיעור, ומותר לקחת חברותא, אבל חייבים ללמוד דף גמרא.

● זה מצויין שכל אחד ילמד בסדר שלו

יום ויום, ותגיד, רבש"ע אני לא רואה את הסוף מה יהיה כאן, מתי אהיה כבר ירא שמים. אוי העצות המתוקות של רבינו, תורה ותפילה, ר' נתן אמר שאת זה אפשר להשיג, אבל את הבלי העולם אי אפשר להשיג, אפשר לרוץ ולרוץ אחרי הבלי העולם ולא להשיג כלום.

● תלמדו כל יום ח"י פרקים משניות, ותאמרו את היום תהלים, ואחרי זה המון המון דפי גמרא, ותגידו את המילים בקול, ואני מבקש ממכם, כשאתם לומדים בסדר דרך הלימוד אל תקשיבו למהו אחר, אי אפשר להקשיב לדרשות או שאר שטויות ח"ו, תקחו משניות וגמרא ותגרסו מילה אחרי מילה.

האולם... מחותן יקר האם אתה תינוק? אתה צריך תשומת לב? אם אתה רוצה אני יביא לך מוצץ ותינוק, מה אתה משתגע, ואז עונים את הבדיחה הידועה, שהוא עושה את זה כי הוא רוצה לתת אוכל ליהודים... ממש, או שעונה שהוא עושה את זה למען העסקים, יעקב אבינו הזהיר אותנו, למה תתראו, לא להתבלט, אם יש לך כסף, תעשה עם זה דברים יפים.

● ומהישיבה תקחו את הדף גמרא, ואת ההתבודדות, ללכת כל יום אל השי"ת ולהגיד לו: רבש"ע אני כל כך רוצה להיות טוב, אני כל כך רוצה להיות ירא שמים, רבש"ע אני כל כך רחוק ממך, רבש"ע אני כל כך מתבייש ממך. תגיד את המילים בכל

מסיפורי מעשיות שבת קודש פרשת וירא בצל ראש הישיבה שליט"א

בוויילאמסבורג

① מדור זה נכתב מפי השומעים ויתכן
שהדברים לא מדויקים או לא הובנו כראוי

וללכת אל הקב"ה, שם לא מתווכחים, ולא שואלים בבית מה חושבים, אלא פשוט הולכים, אין זמן להתווכח, צריך לעשות את מה שצריך לעשות, כמו שהתם עשה.

ראש הישיבה הדגיש על לשון רבינו על זה שהתם לא התווכח והיה בשמחה, ששתי הדברים האלו קשורים אחד לשני, יהודי שהוא בשמחה, לא צריך להתווכח עם אף אחד, ולא צריך להוכיח כלום לאף אחד, מי ששבור צריך כל הזמן להוכיח שהוא כן שווה והוא כן צודק, אבל מי שבשמחה, טוב לו, והוא לא צריך לנצח בוויכוחים עם אף אחד.

היה האויפרוף של ר' אשר, וראש הישיבה הסתובב לחתן ואמר לו, רואים שהתם היה שמח, אף שלא היה לו כלום, ולומדים מזה שאפשר להיות בשמחה בלי שום סיבה אמיתית, אלא על עצם זה שאנחנו חיים ונושמים ואנחנו יהודים, ולא צריך סיבה מיוחדת להיות בשמחה, ואמר, שלפעים בחור מאוד שבור, ואז הוא עונה לעצמו 'תירוץ' למה

ראש הישיבה המשיך ללמד בסיפורי מעשיות במשעה ט' על החכם והתם, שהמלך בירר עליהם ושלח שליחים לראות אותם, והגאבירנער [מושל המחוז] גם נתן להם מכתבים שהמלך קורא להם והביא לתם בגדים מכובדים, ומספר רבינו: תיכף שהגיע האיגרת לתם, אמר התם לשליח מה כתוב באיגרת, תקריא לפני, השיב לו השליח, אני אספר לך בעל פה מה שכתוב בו, שהמלך רוצה שתבוא אליו, שאל התם: רק בלי ליצנות, השיב השליח, בוודאי אמת בלי ליצנות, ונתמלא התם בשמחה תיכף, ורץ ואמר לאשתו: אשתי, המלך שלח בשבילי, ושאלה אותו: על מה ולמה, ולא היה לו פנאי להשיבה כלל, ותיכף נדרז בשמחה, והלך ונסע עם השליח תיכף ונכנס וישב בתוך העגלות צב, ומצא שם הבגדים הנ"ל ושמח יותר ויותר.

והדגיש ראש הישיבה, שרואים לפני זה שהתם מאוד כיבד את אשתו כל הזמן, כי רבינו מלמד אותנו שחייבים להיות עם שלום בית ולכבד את האשה, אבל כשמגיע ללכת לצדיק,

מתלונן, אוי אין לי כבר כח לילדים שלי, עונה לו היהודי מאנ"ש, אני הייתי רוצה להתחלף עם הצרה שלך, הייתי רוצה להתאנח על הילדים שלי, הלוואי והייתי יכול להיות עכשיו עם ילדיי, אמר לו החבר: מה אתה אומר, אם ככה אני צריך להודות לד' שיש לי ילדים, והאברך קיבל כוחות לילדיו, ואמר ראש הישיבה, לא צריך לחכות לשמוע צרות כדי להודות לד'.

ואמר ראש הישיבה, תשמחו עם הילדים, אף שזה נכון שהילדים סוחטים הרבה כוחות מההורים, אבל תשמחו שיש לכם ילדים, ואמר, שיש כמה מאנ"ש, שכבר מצפים כמה שנים להיושע מזש"ק, ואמר אולי הגיע הזמן לעשות יום תפילה על האברכים האלו, שיוושעו, אבל מי שיש לו ילדים, שרק יודה להקב"ה על כך.

ואמר ראש הישיבה, אם אתם רואים שהבית מבולגן, כמה זמן כבר לוקח לאברך לסדר את זה, זה לא לוקח עשר דקות, זה לוקח אולי תשע דקות... כמה זמן כבר לוקח להכניס את השטריימל במקום, שניה אחת, אבל אנשים מחכים לרגע האחרון... ואמר אותו דבר בנוגע לסעודת שבת, לא מחכים לשבת בבוקר, בליל שבת מנקים את הסעודה וכבר מכינים את הכל לסעודה בבוקר, זה לא לוקח יותר מכמה דקות בודדות.

ואמר בשם מוהרא"ש שיהודי צריך לחיות עם ג' דברים: 'אני לא צריך כלום, אין לי כלום, ואני כלום', כשיהודי חי עם ג' הדברים האלו, אתה לא יכול לקחת ממנו כלום, אי אפשר לשבור אותו, אי אפשר להכניס אותו לעצבות, כי בין כה אין לו כלום והוא לא צריך כלום, ואם אשתו לא מדברת איתו עכשיו ואם הילדים מטרידים אותו, הוא לא נבהל מזה,

הוא מדוכא, כי הוא בחור, והוא צריך לדעת, שאם כעת יש לו 'תירוץ', הוא ימצא תירוץ גם אחרי החתונה למה להיות שבור, התם מלמד אותנו להיות בשמחה גם בלי סיבה, גם בחור וגם אברך צריכים להיות בשמחה, גם אם אין להם סיבה.

• וסיפר שהגיע אברך לר' נתן ואמר לו שהוא רוצה להתגרש, שאל ר' נתן את האברך למה אתה רוצה להתגרש, ענה לו האברך, שהוא מגיע הביתה ורואה שהבית מבולגן, ואין לו ארוחת ערב, והיא לא מחייכת אליו וכו', אמר לו ר' נתן: למה אתה מדמיינ מראש, שהבית מסודר, ושמחכה לך ארוחת ערב, ושכולם מחכים לך יפה, תחשוב שאין לך בית, ואין לך אוכל ואין לך אשה וילדים, ואין לך כלום, ואז תגיע הביתה ותהיה מרוצה מכל דבר, ב"ה יש לי בית, ב"ה יש לי אשה וילדים, יהודי שמצפה למשהו, מתאכזב אחרי זה, אבל מי שלא מצפה לכלום, שמח מכל דבר, כמו התם, שהיה שמח מכל דבר קטן, ב"ה יש לי בגדים, ב"ה יש לי אשה, ב"ה יש לי ילדים.

• ואמר ראש הישיבה, שלפעמים בן אדם עצוב כי הוא חושב שחסר לו משהו, ואז הוא שומע שלמישהו יש צרה, ואז הוא נהיה שמח שברוך השם אין לו את הצרה, ואמר ראש הישיבה, שלא צריך לחכות שלמישהו יהיה צרה, תהיה בשמחה גם אם לכולם יש שפע ולכולם יש כל טוב, תודה לד' על כל דבר קטן שיש לך, ותשמח עם זה.

• וסיפר ראש הישיבה על אחד מאנשי שלומינו בבארא פארק, שבאמצע השבוע הוא מתפלל בבית כנסת אחר, ליד מקום עבודתו, והאברך הזה עבר צרה נוראה עם הממשלה וילדיו, והיה לו מאוד קשה, ובבוקר הוא פגש את החבר שלו בבית כנסת, והחבר שלו

ונהיה בשמחה, ולכן אנחנו נקבל את העצות של רבינו, ולא להגיד שרבינו לא מתכוון אלינו, ואנחנו כל כך רחוקים וכו'.

● ושאל ראש הישיבה את אחד האברכים, תגיד לי איך אחרים מצליחים לחיות, אנחנו שומעים בכל ליל שישי, לדבר יפה בבית, ולכבד את האשה, ולהיות עם סבלנות, ולהמשיך לחייך, ואעפ"כ אנחנו צריכים כל כך הרבה לעבוד על עצמינו שיהיה לנו שלום בית, איך אנשים שלא שומעים כלום, מסוגלים לבוא הביתה בשבת, ולא לכעוס, ולהיות רגוע לאשה ולילדים, ואמר אחד האברכים...

● את רוב השיעור תירגם ראש הישיבה גם באנגלית, לטובת האנשים שלא הבינו אידיש, וחיפש מילה לתרגם את המילה 'תם' באנגלית, להדגיש שהוא היה אדם ישר בלי חכמות, ראש הישיבה בעצמו סחב את השולחנות עם הבחורים, לסדר לקידוש וכו', הילדים אכלו שם עוגיות והיו הרבה פירורים על הריצפה, וביקש ראש הישיבה מהבחורים שינקו את הריצפה, כדי שהאנשים לא ידרכו על פירורים, ואמר לבחורים, אם אתם רוצים לאכול כאן את הסעודה, תיזהרו שלא יהיה כאן המפה עם החלב, כי אנשים שתו שם קפה וכו'.

● ראש הישיבה לא התפלל לפני העמוד, אלא החתן התפלל לפני העמוד, וראש הישיבה התבודד הרבה תחת הטלית, בעת קריאת התורה קראו עם הס"ת על השולחן, ושאל קודם הגבאי, אם להביא איזה קרטון ולהכניס תחת הספר תורה כדי להגביה את התורה, אמר לו ראש הישיבה: אתה לא צריך לשאול אותי, אתה הגבאי, תעשה מה שאתה מבין, והגבאי לא הביא קרטון להגבהה, ואחרי קריאת התורה אמר

כי הוא לא צריך כלום, הוא צריך רק את הקב"ה, ואמר שזה הכוונה בדברי חז"ל 'המכיר את מקומו', אני מכיר רק את הקב"ה, אני צריך רק את הקב"ה, אף אחד לא חייב לי כלום, ואני לא צריך כלום.

● ואמר שהוא מכיר משפחה שלימה, שכולם שם מקורבים לרבינו, חוץ מאח אחד במשפחה, והאח רוצה להוכיח לכולם, שהוא יכול להשיג שלום בית גם בלי להתקרב לרבינו, ולכן בשקט הוא מקשיב לשיעורים... כי הוא מחפש עצות לשלום בית, אבל הוא אומר לכל האחים שלא שומע את השיעורים, ואעפ"כ יש לו שלום בית, והוא שמע בשיעורים את העצה ש'אף אחד לא חייב לי כלום', והוא כתב את זה על מודעה גדולה במטבח, ואם האשה כועסת וכדומה, הוא מסתכל על המודעה, ואמר עליו ראש הישיבה: בוא, ותתקרב לרבינו, ולא תצטרך לתלות מודעות, ותשמע את הדברים האלו מרבינו שוב ושוב, שאף אחד לא חייב לנו כלום, ואנחנו רק צריכים כל הזמן להודות להקב"ה, והמודעה תהיה חקוקה במוח.

● ואמר ראש הישיבה, שהגאבירנער [מושל העיר] זה הצדיק, ששולח לנו מכתב שהמלך קורא לנו, הצדיק מקרב אותנו אל הקב"ה, כי אנחנו חושבים לעצמינו שאנחנו כל כך רחוקים מהמלך, אולי הקב"ה לא רוצה אותנו, אולי הוא לא מקשיב לתפלינו, ואז מגיע הגאבירנער, הצדיק, ומביא לנו מכתב מהמלך, ואומר לנו שהמלך מחכה לנו, הצדיק נותן לנו שיעור ומכתב ומודיע לנו שהמלך רוצה שנבוא אליו, ואנחנו צריכים להאמין לדברי הצדיק בתמימות ופשיטות, וללכת למלך, ואם הגאבירנער אומר שהמלך אוהב אותנו, אז נלך אליו, ולא נתעקש ולא נתחכם, אלא נקבל את המילים

והשונמית הניחה אותו על המיטה שאלישע היה יושן, והיא יצאה לאלישע לבקש על נס, והבעל שאל אותה למה את הולכת עכשיו לצדיק, לא שבת היום ולא חודש היום, ותאמר שלום, ובחומשים כתוב 'כאן מסיימים הספרדים', אבל האשכנזים ממשיכים את הסיפור, ממשיכים את כל הנס שעשה אלישע עד שהיה תחיית המתים ממש, ואמר רה"י שאביו שליט"א אמר, שכאן רואים את הגדולה של אחינו הספרדים, כי הם מאמינים בצדיקים, ויודעים שאם היא הלכה לצדיק, בוודאי היה כאן נס, ולא צריך לקרוא את המשך הסיפור, אבל האשכנזים רוצים לדעת בדיוק מה היה, האם באמת הצדיק הביא ישועה, ומה הוא עשה ואיך הוא עשה וכו', וסיים ראש הישיבה ואמר, אנחנו קיבלנו את התמימות הזאת מרבינו, ולא חייבים להיות ספרדים, גם אם אנחנו אשכנזים אנחנו יכולים להגיע למדרגה שלהם בתמימות ואמונת צדיקים.

ראש הישיבה, שהאותיות של התורה האירו כל כך חזק, שלא היה צריך להגביה את הספר, וראו את הכל, מאוד ברור, ולא היה צריך להתכופף.

● ראש הישיבה סיפר שיש לו עוד 2 אחים צעירים ממנו, והאח הכי צעיר שלו הוא חתן אצל משפחת סופר, והסבא שלהם היה רב בארגנטינה, וסיפר ראש הישיבה שהאויפרוף של אחיו היה בשבת וירא, ואבא שלו הגה"צ מקארלסבורג דיבר שם, ושיבח את התמימות והאמונה הפשוטה שיש לאחינו הספרדים, כפי שרואים בהפטרה השבוע על האשה השונמית, והדגיש ראש הישיבה, שכתוב שהיא היתה אשה גדולה, שההכוונה בזה כפי שכתוב בזוהר הקדוש שהיא היתה גדולה במידת החסד, כי היה אצלה מקום אכסניא לאלישע, והפסוקים מספרים לנו שהיא נושעה אחרי המון שנים מהצדיק בבן זכר, את חובקת בן, ומרומז בזה הבן שנולד 'חבוקוק', ואחרי כמה שנים הילד התלונן על כאבי ראש, והגיע הביתה ומת,